

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD
REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 84 0 V 019552 16 Rev
Banjaluka: 2.3.2017. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija Biljane Tomić, kao predsjednika vijeća, te Senada Tice i Tanje Bundalo, kao članova vijeća, u pravnoj stvari predlagača J.R. iz B, Ulica ..., zastupanog po punomoćniku J.H., advokatu iz B., Ulica ..., protiv protivnika predlagača JU predškoltva B.a. B., zastupanog po punomoćniku G.R., advokatu iz B., Ulica ..., radi određivanja nosioca stanarskog prava, vrijednost predmeta spora 49.900,00 KM, odlučujući o reviziji predlagača izjavljenoj protiv rješenja Okružnog suda u Doboju broj: 84 0 V 019552 16 Gž 2 od 22.3.2016. godine, na sjednici održanoj 2.3.2017. godine, donio je

RJEŠENJE

Revizija se usvaja i obje nižestepene odluke preinačavaju, tako što se usvaja prijedlog da se odredi prenos stanarskog prava sa imena N.R. rođene D., kći S., umrle ... godine u Ž., na ime predlagača J.R., sina H., na stanu koji se nalazi u Brodu, u ulici ... (raniji naziv ulice: ...), sprat I, stan broj 2, površine 54 m², koji se sastoji od dvije sobe, kuhinje, ostave, predsoblja, kupatila sa WC-om i dva balkona, čiji je davalac stana na korišćenje protivnik predlagača JU predškoltva B.a. B., kao pravni sljednik dječijeg obdaništa S.M. B.B.

Obavezuje se protivnik predlagača da predlagaču na ime naknade troškova postupka isplati iznos od 3.952,50 KM, dok se preko dosuđenog iznosa ovaj zahtjev odbija.

Obrazloženje

Prvostepenim rješenjem Osnovnog suda u Derventi broj: 84 0 V 019552 15 V 3 od 19.6.2015. godine, odbijen je predlagač sa prijedlogom da se odredi prenos stanarskog prava sa imena N.R. rođene D., kći S., umrle 15.10.2002. godine u Ž., na ime predlagača J.R., sina H., na stanu koji se nalazi u B., u ulici ... (raniji naziv ulice: ...), sprat I, stan broj 2, površine 54 m², koji se sastoji od dvije sobe, kuhinje, ostave, predsoblja, kupatila sa WC-om i dva balkona, čiji je davalac stana na korišćenje protivnik predlagača JU predškoltva B.a. B., kao pravni sljednik dječijeg obdaništa S.M. B.B..

Obavezan je predlagač da protivniku predlagača naknadi troškove postupka u iznosu od 8.098,00 KM, u roku od 8 dana i pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

Drugostepenim rješenjem Okružnog suda u Doboju broj: 84 0 V 019552 16 Gž 2 od 22.3.2016. godine, žalba predlagača je odbijena i prvostepeno rješenje potvrđeno. Odbijen je prijedlog protivnika predlagača za naknadu troškova žalbenog postupka.

Predlagač revizijom pobija drugostepenu odluku zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se revizija usvoji, pobijana odluka preinači i zahtjev usvoji ili da se ukine i predmet vrati istom sudu na ponovno suđenje.

Protivnik predlagača u odgovoru traži da se revizija odbije.

Revizija je osnovana.

Predmet ovog vanparničnog postupka je zahtjev predlagača da se utvrdi prenos stanarskog prava sa imena N.R. rođene D., kći S., umrle ... godine u Ž., na ime predlagača J.R., sina H., na stanu koji se nalazi u B., u ulici ... (raniji naziv ulice: ...), sprat I, stan broj 2, površine 54 m², koji se sastoji od: dvije sobe, kuhinje, ostave, predsoblja, kupatila sa WC-om i dva balkona (u daljem tekstu: sporni stan), čiji je davalac stana na korišćenje protivnik predlagača JU predškola B.a. B., kao pravni sljednik dječijeg obdaništa S.M. B.B..

U bitnome se činjenično utvrđenje prvostepenog suda sastoji u sljedećem: da je ugovor o korišćenju spornog stana zaključen 4.5.1979. godine, između N.R. (majke predlagača) i SIZ stanovanja B.B.; da je N.R. zajedno sa predlagačem napustila sporni stan vezano za ratna dešavanja u Bosni i Hercegovini od 1992. godine do 1995. godine i da je, kao nosilac stanarskog prava, 4.5.1999. godine podnijela zahtjev za vraćanje spornog stana; da je u momentu podnošenja ovog zahtjeva N.R. živjela kao raseljeno lice u Š. u gradu G., na adresi ... da je prema izvodu iz Matične knjige N.R. umrla ... godine; da je predlagač J.R. uveden u posjed spornog stana dana 18.11.2003. godine i da je stan i sada u njegovom posjedu; da su predlagač J.R. i njegov brat M.R. dana 8.3.2004. godine sporazumno odredili predlagača J.R. za nosioca stanarskog prava na spornom stanu.

Polazeći od ovako utvrđenog činjeničnog stanja, koje ne može biti predmet pobijanja i ocjenjivanja u ovom revizijskom postupku s obzirom na izričitu zabranu sadržanu u odredbi člana 240. stav 2. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik RS“, broj: 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13-u daljem tekstu: ZPP), primjenom odredbe člana 69. Zakona o privatizaciji državnih stanova („Službeni glasnik RS“ broj: 11/00, 18/01, 35/01 i 47/02-u daljem tekstu: ZOPDS), koji je bio na snazi u vrijeme smrti nosioca stanarskog prava N.R., i odredbi člana 60., 74. i 77. Zakona o privatizaciji državnih stanova prečišćeni tekst („Službeni glasnik RS“ broj: 72/07, 59/08 i 71/10-u daljem tekstu: ZOPDS RS), koji je bio na snazi u vrijeme podnošenja prijedloga predlagača u ovom sporu, prvostepeni sud je odlučio kao u izreci.

Po ocjeni prvostepenog suda, dokazano je da je predlagač od dana dodjele spornog stana njegovoj majci N.R.- (4.5.1979. godine), pa sve do izbivanja ratnih sukoba u BiH 1992. godine, bio član porodičnog domaćinstva svoje majke. Međutim, kako nalazi utvrđenim prvostepeni sud, tog zajedničkog domaćinstva nema počev od 1995. godine, cijeneći da je predlagaču J.R. izdata lična karta H. RHB sa važenjem od 6.3.1995. godine do 6.3.2000. godine na kojoj je kao adresa prebivališta navedena adresa spornog stana, dok je njegova majka N.R. živjela u Š., što potvrđuje adresa navedena u zahtjevu za povrat spornog stana od 4.5.1999. godine. Na osnovu tih činjenica,

prvostepeni sud izvodi zaključak da između predlagača J.R. i njegove majke nema zajedničkog porodičnog domaćinstva „poslije 1992. godine“.

Kako je postupak u ovoj pravnoj stvari pokrenut 1.10.2008. godine podnošenjem prijedloga od strane predlagača, prvostepeni sud smatra zahtjev neosnovanim u smislu odredbe člana 74. ZOPDS RS, iz razloga što se stanarsko pravo više ne može sticati na stanovima u državnoj svojini (kakav karakter ima sporni stan) i da nema mjesta za primjenu Zakona o stambenim odnosima („Službeni list SRBiH“ broj: 14/84, 12/87, i 36/89 te „Službeni glasnik RS“ broj: od 19/93 do 31/99-u daljem tekstu: ZOSO).

Drugostepeni sud u cijelosti prihvaća činjenična utvrđenja i pravne zaključke prvostepenog suda, iz kog razloga odbija žalbu predlagača i potvrđuje prvostepeno rješenje.

Drugostepena odluka je donesena uz pogrešnu primjenu materijalnog prava, iz kog razloga se revizija predlagača ukazuje osnovanom.

Kada se ima u vidu postavljeni zahtjev, očigledno je da se u ovoj pravnoj stvari ne traži utvrđenje da je predlagač stekao stanarsko pravo, već da su ispunjeni uslovi iz člana 6. u vezi sa članom 21. ZOSO, da se na njega izvrši prenos stanarskog prava poslije smrti nosioca tog prava, njegove majke N.R..

Temeljem odluke Visokog predstavnika za Bosnu i Hercegovinu ("Službeni glasnik RS" broj: 35/01), dana 29.7.2001. godine stupio je na snagu ZOPDS.

Njegovim stupanjem na snagu isključena je mogućnost sticanja stanarskog prava na stanovima u državnoj svojini (član 69.), dok je članom 71. stav 1. propisano da ZOSO, ostaje na snazi do isticanja rokova iz člana 37. stav 1. zakona, s tim da se njegove odredbe koje su u suprotnosti sa ZOPDS neće primjenjivati (stav 2.).

Identični tekst sadržan je u odredbama ZOPDS RS (član 74. stav 1. i član 77.), odnosno u odredbama člana 72. stav 1. i 75. sada važećeg ZOPDS („Službeni glasnik RS“ broj: 118/11, 67/13 i 60/15).

Odredbom člana 75. ZOPDS RS propisano je da ZOSO ostaje na snazi do isteka roka iz člana 38., a koji rok ističe sa 3.6.2018. godine (član 6. Zakona o izmjenama i dopunama ZOPDS, „Službeni glasnik RS“ broj: 60/15).

Članom 6. stav 2. ZOSO propisano je, između ostalog, da se članovima porodičnog domaćinstva nosioca stanarskog prava, smatraju i djeca (rođena u braku ili van braka, usvojena, pastorčad). Članovima porodičnog domaćinstva pripada pravo da trajno i nesmetano koriste stan i poslije smrti nosioca stanarskog prava, osim ako mu je stanarsko pravo prestalo iz taksativno određenih razloga (član 21. stav 1. i 2. ZOSO). Poslije smrti nosioca stanarskog prava, članovi njegovog porodičnog domaćinstva, ako nije ostao bračni supružnik, mogu sporazumno između sebe odrediti jedno lice za nosioca stanarskog prava i o tome obavjestiti davaoca stana na korišćenje (član 22. stav 1. ZOSO).

Odredba ZOSO koja se odnosi na prenos stanarskog prava nakon smrti nosioca tog prava, nije u suprotnosti sa odredbama ZOPDS.

Nesporna je činjenica da je majka predlagača, sada umrla N.R., bila nosilac stanarskog prava na spornom stanu temeljem ugovora o korišćenju stana počev od 4.5.1979. godine, da je član njenog porodičnog domaćinstva bio predlagač (rođen 1971. godine), zajedno sa bratom M.R., te da su zbog ratnih dešavanja stan napustili 1992. godine kada su otišli za Š. Nesporna je činjenica i da je N.R., preko punomoćnika advokata G. i Z.B. iz B., nadležnom organu uprave opštine S.B., dana 4.5.1999. godine podnijela zahtjev za povrat stana. Takođe je nesporno da je N.R. umrla ... godine, a da je predlagač uveden u posjed stana dana 18.11.2003. godine, u čijem posjedu se i sada nalazi.

Na osnovu sporazuma sa bratom M.R. zaključenim 8.3.2004. godine, predlagač je određen za nosioca stanarskog prava na spornom stanu.

Za sticanje svojstva člana porodičnog domaćinstva uslov je trajnost življenja i stanovanja djece sa nosiocem stanarskog prava u vrijeme njegove smrti. Predlagač je zbog objektivnih okolnosti rata napustio zajedno sa majkom sporni stan i zajedno su, kao izbjegla lica, otišli u Š. Sama za sebe okolnost da je majka predlagača u vrijeme podnošenja zahtjeva, kao izbjeglica, živjela u Š., a predlagač u Ž., ne može biti osnov za zaključak da oni ne predstavljaju jedno domaćinstvo u smislu člana 6. ZOSO. Naime, nužno je imati u vidu da je i nakon prestanka rata i neposredne ratne opasnosti (Odluka Narodne Skupštine Republike Srpske broj 02-732/96 - "Službeni glasnik RS" broj: 15/96), a i znatno vrijeme nakon toga, bilo upitno i otežano vraćanje izbjeglih i raseljenih lica i njihove imovine u bilo kom dijelu Bosne i Hercegovine, pa time i životna egzistencija tih lica. Zbog toga je, posebno kada se ima u vidu broj izbjeglih i raseljenih lica i obim devastacije imovine građana i pravnih lica, po ocjeni revizionog suda, nerealno pretpostavljati i očekivati da u tim okolnostima članovi prijeratnog domaćinstva budu svo vrijeme, tokom rata i u vremenu nakon njegovog okončanja, zajedno u jednom mjestu stanovanja.

Podnošenjem zahtjeva 4.5.1999. godine za povrat stana, majka predlagača je iskazala namjeru da se ponovo vrati u svoj stan i to zajedno sa svojim sinovima (predlagačem i njegovim bratom M.), što jasno proizilazi iz zahtjeva gdje je u dijelu naziva „broj članova domaćinstva koji se vraćaju u stan“ naveden broj „03“. Da je zajednica domaćinstva predlagača i njegove majke postojala svo vrijeme, dakle i prije i nakon podnošenja zahtjeva za povrat stana, ukazuje činjenica da je majka predlagača umrla u Ž. gdje je predlagač živio.

Dakle, kod ovako utvrđenih relevantnih činjenica, pogrešnim se ukazuje stav nižestepenih sudova da predlagač nema svojstvo člana porodičnog domaćinstva svoje majke kao nosioca stanarskog prava, jer da iz izvedenih dokaza ne proizlazi utvrđenim da su trajno živjeli i stanovali u porodičnoj zajednici, pa time i stav da nisu ostvareni uslovi za prenos stanarskog prava na predlagača kao novog nosioca.

Sporni stan predstavlja za predlagača njegov dom na čiju zaštitu ima pravo prema članu 8. Evropske konvencije, a saglasno odluci Ustavnog suda Bosne i Hercegovine broj: U-8/99 od 11.5.1999. godine koji je domen člana 8. proširio i na stanove u kojima se stanuje po osnovu stanarskog prava.

Obzirom da je revizijom došlo do preinačenja pobijane odluke, to je ovaj sud u obavezi da odluči o troškovima cijelog postupka (član 397. stav 2. ZPP).

Predlagač je u cijelosti uspio sa zahtjevom i pripada mu pravo na naknadu troškova postupka (član 386. stav 1. ZPP) koji će se obračunati prema odredbi člana 387. ZPP u vezi sa Tarifom o nagradi i naknadi troškova za rad advokata („Službeni glasnik RS“ broj: 68/05 - u daljem tekstu: AT).

Blagovremeno opredjeljenim troškovnikom, predlagač je na ime naknade troškova prvostepenog postupka tražio iznos od 7.015,50 KM, naknadu troškova na ime sastava žalbe u iznosu od 900,00 KM, uvećane za iznos sudske takse i troškova na ime sastava revizije u iznosu od 900,00 KM, uvećane za iznos sudske takse.

Visinu troškova predlagač je odredio saglasno članu 2. tarifni broj 2. AT, imajući u vidu visinu vrijednosti predmeta spora od 49.900,00 KM, što ovaj sud smatra nepravilnim.

Visina troškova ima se obračunati prema članu 2. tarifni broj 3. alineja 1. AT „ostali postupci“, tj. u visini od 100 bodova za preduzetu radnju. Prema članu 14. stav 2. AT vrijednost boda je 2 KM.

Cijeneći opredjeljeni troškovnik za naknadu troškova prvostepenog postupka, predlagaču za sastav prijedloga pripada naknada od 200,00 KM, za pristup na 5 održanih ročišta ukupna naknada od 1.000,00 KM i za pristup na 3 ročišta na kojima nije bilo raspravljanja ukupna naknada od 300,00 KM (50% naknade), ili ukupni iznos od 1.500,00 KM. Predlagaču pripada i naknada za odsustvo njegovog punomoćnika iz kancelarije zbog prisustva na ročištu (član 2. tarifni broj 9.) u iznosu od 990,00 KM i paušalna nagrada od 25 % (član 2. tarifni broj 12.) u iznosu od 622,50 KM, ili sveukupno iznos od 3.112,50 KM.

Na ovaj utvrđeni iznos troškova predlagaču treba priznati i troškove na ime prijevoza punomoćnika vlastitim vozilom u iznosu od 240,00 KM, što znači da mu na ime ukupnih troškova prvostepenog postupka pripada naknada u iznosu od 3.352,50 KM.

Na ime naknade za sastav žalbe i revizije predlagaču pripada osnovna naknada uvećana za 50 %, u iznosima od po 150 bodova ili po 300,00 KM (član 2. tarifni broj 3. stav 2. AT).

Time troškovi cjelokupnog postupka koji se imaju priznati predlagaču iznose 3.952,50 KM. Zahtjev predlagača da mu se prizna taksa na prijedlog, rješenja, žalbu i reviziju nije osnovan jer u spisu nema dokaza da je po nalogu suda izvršio uplatu takse, tako da nije dokazano da to predstavlja stvarni trošak koga je imao u postupku.

Primjenom odredbe člana 250. stav 1. u vezi sa odredbom člana 456. a) ZPP, odlučeno je kao u izreci.

Predsjednik vijeća:
Biljana Tomić

Za tačnost otpravka ovjerava
rukovodilac sudske pisarnice
Amila Podraščić